

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az arad-csanádi öntözések.

Arad, november 15.

A fenti címen jelent meg épen most ama nagyfontosságú szakmunka, melyet a IX. kerületi kulturmérnöki hivatal készített s az »Arad-csanádi öntözőcsatorna társulat« ez évi április havi közgyűlésének határozatából nyomtatásban kiadott. A diszes kiállítású munka, mely az »Aradi nyomda-részvénytársaság« műintézetében nyomtatott, az aradi és csanádi öntözések műszaki leírását, s a tervrajzokat foglalja magában. E mű az arad-csanádi öntöző csatorna létesülésének egyik fázisát zárja, amennyiben a részletesen kidolgozott tervek és költségvetések alapján az előmunkálatok teljesen befejeztettek, s most már az ásó és kapának kezdődnek a szerepe, ha némely alaki nehézségek előleges leküzdésének szüksége a kész tervet végrehajtását nem halasztaná.

Az ellentétek különös találkozásának lehet ugyanis neveznünk azon vizás helyzetet, melylyel nálunk az itt szóban levő nagyszabású művek létesítése körül az ipari-agrikultúra küzd. Míg egyrészt mind nyilvánvalóbbá lett, hogy a magyar Alföld termőképességének fokozása és közbejöheto kedvezőtlen időjárások elleni biztosítása — mely feltételeken egész közgazdasági rendszerünk stabilitása nyugszik — csakis nagyterjedelmű öntözési csatorna-hálózatok létesítésétől függ, és hogy ezen vízművek kiépítésére az Alföld folyam rendszere s lejtviszonyai

a képzelhető legalkalmasabbak, hogy másrészt ugyanakkor épen a magyar vízjogi törvények némely pontozatai, melyek a többi között szabad kihasználását biztosítják mindenki számára a vállalkozások által létesített ily műveknek, akadályozzák meg a nagyobb szabású öntöző-csatornák létesítését. A törvény eme rendelkezésénél fogva az egyes vállalatok el-esnek vízműveik jövedelmezőségének számbavehető reményétől, mert nem lépnek a nagy kockázatokkal és pénzbeli áldozatokkal létesített művek kizárólagos birtokába.

Az »Arad-csanádi öntöző csatorna« folyamatban levő megvalósulása, melynek fontossága és sürgőssége most már túlterjedt a lokális érdekek szűk keretén, s országos jelentőséggel és érdekekkel bír, fog alkalmul szolgálni vízjogi törvényünk szükséges megváltoztatásához, mely előreláthatólag rövid idő múlva meg is fog történni.

A társmegeyénk mezőgazdasági viszonyaira, sőt — mint uttörő mű — az egész országára oly fontos öntöző csatorna tényleges munkába vételének halasztódása azonban mit sem von le a Tomka Emil kultur főmérnök által készített fönti szakmunkának sem aktualitásából sem belbecsből. Mintha az Arad-csanádi öntöző csatorna épen csak konkrét esetül szolgáló szubsztatumát képezné ennek a műnek, mely saját képen *nélkülözhetetlen kézi könyvét* van hivatva képeznie a hazánkban remélhetőleg másutt is meginduló s

az intenzivebb földművelés éráját inauguráló egyéb hasonló vállalkozásoknak. A földöntözések gyakorlati kivihetőségének egy magas színvonalon álló s a legújabb vívmányok és tapasztalatok figyelembevételével készült nagybecsű szakmunka ez, mely a hasonló irányú mozgalmak gyakorlati megvalósításainál mellőzhetlen vezérfonalul és tanácsadóul fog szolgálni.

A munka részletesebb ismertetését ugyan későbbre tartjuk ön maguknak, de a fennebbieken már most is helyén valónak láttuk méltatni annak nagy jelentőségét. Az »Arad-csanádi öntöző csatorna« a közérdek iránti helyes érzékről tett tanúságot, midőn a művet tetemes áldozatok árán kiadta, annak tervezői pedig buzgalmuk és alapos szakképzettségükkel igazolták benne, hogy a mit papirra vetettek, annak gyakorlati megvalósításához is a legteljesebb hivatottsággal bírnak.

BELFÖLD.

Kossuth ur utazgatása. Debreczenből távirják: Amaz elterjedt hírek, hogy Kossuth Ferencz fogadtatásánál akár a hatóságok, akár a szabadelvűpárt részt fognának venni; teljesen alaptalanok. Teljesen hiteles értesülésünk szerint sem a hatóságok, sem a szabadelvűpárt a fogadtatásnál képviselve nem lesznek.

Kossuth Ferencz honossága. A „Peti Napló“ tegnap azt újságolta, hogy Kossuth Ferenczet már felvették a székes főváros kötelekébe. Ezzel szemben a „Magyar Esti Lap“ a legilletékesebb forrásból, a katonai és illetőségi

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Lószerzés.

— A betyárvilágból. —

Anyáson a S... i tanya széles, mély árok-kal volt a 60-as években körülkerítve. Csupán egy rozoga hidja volt az országútra, melyen a közlekedést hatalmas vasrácsos kapu zárta el. A tanya szélei magas tövispalánkokkal voltak vadon benöve, ami ugyszólván teljesen lehetlenné tette a bejuthatást. Az ily költségés elővigyázat szükséges volt ebben az időben; mert csel nélkül még a legvakmerőbb betyár sem birt átjutni a széles tövispalánkkal szegezett sáncokon.

Renkó Kálmán, a daliás haramia alól egy ütközet alkalmával kilótték a paripát. Szép, holdvilágos éjszaka volt, mikor megtámadták a bandát. A csendőrök az országút mentén egy csőszházban voltak elrejtőzve s teljesen váratlanul rohanták meg a puszták fiát. Heves tüzelés után két erőteljes férfi s egy kínosan nyöszörgő szép paripa maradt a küzd-téren. Ez volt a betyár-vezér híres szépségű keseje. A banda megfutott — néhány percz múlva az imbolygó sás még az árnyékukat is elnyelte.

Ez a vereség merész tette birta Renkó Kálmánt. Lóra volt szüksége. Még pedig olyan paripára, amely méltó legyen arra, hogy egy hírhedt vezér megsimogassa, ha egy-egy jó fogás után beköti a „muhari-csárda“ rejtett istállójába.

Messze határon nem volt olyan szép állású

ló, olyan futós csikó, mint a Savai uradalom parádés fajcsikaja. Versenyt futott a széllel, táncolt a lovas alatt, mintha csak rá lett volna tanítva. Csupa gyönyörűség volt est a gondosan őrzött fiatal állatot nézni. Renkó Kálmán ismerte már hirtől (mert evidenciában tartotta az egész környék értékes csikóit), most pedig a szükség szorította rá, hogy megismerkedjen azzal. Nem mert belevágni, mert nagyon veszélyesnek látszott ez a szerzés. Gondolkodott is sokáig: hogy mint juthatna hozzá. Az istálló nem volt megközelíthető, a féltett csikót pedig ki nem hozták volna semennyiért sem a majorból.

A betyár-raffineria, párosulva a legvakmerőbb elszántsággal, egy ügyes fogást eredményezett, mit a délczag haramia nyolozad magával, csodálatos bátorsággal végre is hajtott.

Napalkonyat volt, csendes, derűs este. A munkások, béresek s a többi cselédek ott heverészték a kővér gyepen, a tanyaház előtt és beszélgettek. Benn az uradalom fiatal gazdája egy társasággal tarokkozott.

Az országúton az esti szürkületben egy lovas alakja tűnt fel; letért a hidra s a rácsos vasajtót erősen megzörgette.

Zsándárnak látszott. Hosszu katonaköpenye hosszában betakarta a prűszkölő mént.

A zörgetésre egy idős szbecsavarodott férfi ugrott föl a gyepen hasaló cselédek közt s kocogva sietett a bejárathoz. Veszedelmet sejtett az öreg tanyás gazda. Egy megszorult zsándárt vélt a lovas személyében, akit ugyancsak megkergethettek üldözői.

— Öregem, nyissa ki gyorsan a kaput —

szólt parancsoló hangon a zsándár, remegve az izgatottságtól.

Az öreg megbillentette szemére csapott, formátlan zsiros kalapját s fölnyitotta a hatalmas vasajtót.

— Ki van itthon? — kérdé lassan, egészen az öreghez hajolva.

— A tekintetes ur, a többi urakkal.

— Hol vannak? ...

— Benn a nagyépületben.

Eközben erősen szemügyre vette a zsándárt. Gyanakodni kezdett az izgatottsága miatt. — Majd, amint hirtelen megerősödött a gyanuja, jónak látta bezárni az ajtót.

— Ne bántsa öreg, — szólt csendes hangon, megrántván a béres karját.

— Dehogyan nem bántom, be kell ezt uram zárni — szabadkozott az öreg, némi nyughatatlansággal.

— Mondom ne zárja be — rivált most főhangon és erősen visszalökte a vasajtót.

A következő perczben az esti homályból hét lovas alakja vált ki, — kik erős ügetésben ott termettek a bejáratnál és szó nélkül bevágtattak a tanyaudvarra.

Renkó Kálmán, kezében fényes pisztolylyal, oda rugtatott a heverésző munkások elé és dörgő hangon közibük kiáltott:

— Emberek, aki megmocczan a halál fia!

Csodálatos; a nagyszámú cselédség most mintha csak megsibbadt volna ettől a kemény parancsszótól — még mozdulni se mert egyikük sem.

A betyár leugrott a lováról s egyenesen

ügyosztály vezetőjétől értesül, hogy az ügyosztály még nem foglalkozott Kossuth Ferencz kérvényével s így azt eszideig még el nem intézhette.

Alorczás reakció.

Budapest, november 15.

—é— Igaz, hogy a buza ára nagyon lesüllyedt s a mezei gazda terményei eladásánál nem találván meg számadását, egyre szorultabb helyzetbe kerül. Az is igaz, hogy ennél fogva számos kis és középbirtokos alól kiszalad a földje s uj emberek kerülnek a magyar föld urai közé. Az is igaz, hogy emiatt nyomott a hangulat s minden felől a kormánytól várják az orvosszert.

E hangulatot használják fel a szabadelvűség ellenségei, *Zichy Nándorék*; s mezőgazdasági jelszavakkal akarják becsmélni a nép közé reakciós politikájukat. Szóba került ez már az országgyűlésen, ahol *Bujanovich Sándor* nemzeti párti panaszkodott ezen vád miatt. De megfelelt a gyanúsított-ártatlanság e méltatlankodására egyik kormánypárti szónok a következőkben: „Az agrárius jelszavakat mi már hallottuk egyszer, talán nem is oly régen. Nem lehet tagadni, hogy a közönség bizonyos rokonszenvvel nézte azt a mozgalmat — s mit láttunk? Azt, hogy az antiszemita és reakzionárius áramlatok e mozgalom uszályába belekapaszkodtak s a közönség rokonszenve e mozgalom iránt lassan megcsökkent. Már most arra kell vigyázni, hogy ez ne ismétlődjék. Tudom, hogy az agrár lobogó alatt sokan vannak, akiknek jóhiszeműségében sem én sem más kételkedni nem fog, de attól lehet tartani, hogy a lobogó alá olyanok is sorakoznak, akik saját lobogójuk alatt nem tudnak győzni, hogy ez új lobogó ledezete alatt támadják meg most nem a kormányt, nem a szabadelvű pártot, de egyáltalán a szabadelvű irányt Magyarországon.”

De hát így is van. Nem tartjuk véletlenségnek, hogy a klerikális ellenzék s a nemzeti párt főemberei azonosak a főagráriusokkal, mert hisz ez urak nem agrarizmusok miatt lettek ellenzékiek, hanem

épen ellenzéki voltuk miatt lettek agráriusokká. Ezek az urak tehát a mezőgazdasági jelszavak alatt a szabadelvű rendszer és férfiai megbuktatására szeretnék megszerezni a mezőgazdák voksait, pártfogását.

Tán még a régi rendiséget és szeretnék visszahozni? A nép azonban ismeri az álarczosokat s nem kér boldogításokból.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 15.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró, majd Perczel Dezső.

Jegyző: Josipovich Géza, Eszterházy, Pap Elek.

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle Sándor* miniszterelnök, *Hieronymy Károly*, *Eötvös Loránd* br., *Fejérváry Géza* br., *Festetics Andor* gr., *Lukács Béla*, *Szilágyi Dezső* és *Josipovich Imre*.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A költségvetés.

Vajay István a kormány rendszert személyesítésnek mondja, mert az egész vonalon nem lát egyebet, mint a jelszavak uralmát. Az egyházpolitika kissé megfeneklent.

Hegedüs Sándor előadó: Soh'se féltse! (Derűtség.)

Vajay István ... és most kitűnik, hogy az egyházpolitika senkinek sem kell. Ebben az egyházpolitikában különben *Wekerle* is csak automata volt, amit *Mikszáth Kálmán* legutóbbi cikksorozatában egészen nyíltan megírt ...

Bessenyei Ferencz: Az nem igaz! (Zajos derűtség.)

Vajay István egyébként úgy találja, hogy a költségvetés is ugyanolyan, mint a kormány politikája, egészében káros. Hasonlatos a közigazgatáshoz, amelyben szintén csak személyesítés van. (Derűtség jobbfelől.) Az ország zsebmetsző pénzügyi politika tárgya ...

Bessenyei Ferencz: Papzsák: (Derűtség.)

Vajay István ... és a szegény mezőgazdák érdekében nem tesznek semmit, mert azok persze nem áldoznak, nem adnak semmit az egyházpolitikai felvonulásokra s egyéb czélokra ...

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök: Hát ki adott?

fölment a folyosóra. Az ablak nyitva volt, a belőlről kiverődő lámpafény teljesen megvilágította hatalmas alakját.

— Jó estét tekintetes ur, eljöttem azért a pejkióért — szólt egész barátságosan *Renkó Kálmán*.

Az egész társaság meghűlt a haramiának váratlan megjelenésére és az az erőteljes, érczes hang megreszkettette valamennyiüket. Az uradalom fiatal gazdája azonban csakhamar fölalta magát, — odalépett az ablakhoz és nyugodtságot szünelve barátságos hangon szólt a betyárhoz.

— Szívesen, kérem, tessék kivezetni.

— De a párjára is szükségem van, tekintetes ur!

Erre már meghökken a fiatal földbirtokos. Sajnálta a legszebb, legdrágább fajlovaikat és alkuba bocsátkozott a betyárral.

— A párjára is? Jó kérem, de az első lábaira meg van sántulva. Ha elfogadja, oda adom szívesen az árát.

— Mennyit, tekintetes ur? ...

— Ötven forinttal, ha megelégedne.

— Százat meg a tetejibe.

Sávai örült, hogy ilyen olcsón, könnyű szerrel megszabadulhat a betyártól: kivette a piros bugyellárist s az ablakon keresztül leolvasott *Renkó Kálmán*nak 150 forintot.

A két betyár erősen fölfegyverkezve, az alatt a sompolygó munkásokra vigyáztak. Kezökben felhuzott sárkányu pisztolyokkal a legkegyetlenebb harcra készen álltak.

— Tekintetes ur, valamelyik embere aztán meg ne közelítsen, mert még majd tüzet találna fogni a major — szólt hetykén a betyár,

zsebre gyűrven a bankókat, lement egyenesen az istállóba.

— Csikós, merre vagy — ordított be *Renkó Kálmán* az istállóba.

Egy öreg csikós ember reszkette bujt át a keresztfa alatt, félénken köszönt s oda állt a betyár elé:

— Parancsoljon.

— Hozza kend elő a kalitkából azt a jegyes homlokú pejkiót.

Az öreg leemelte az ajtórol a keresztfát és szó nélkül kivezette az uradalom leggyönyörűbb paripáját.

— Tegye kend a tetejibe azt a sárga uj nyergét.

Öt perc alatt föl volt nyergelve a pejkió.

Ekkor egy fiatal, alig 17 éves betyár lépett a paripához, megrántotta a nyereg kápat s az egész szerszám lefordult a ló hasára.

— Kitől tanulta kend a nyergelést apám — rivalt az öreg csikósra a fiatal betyár — azt hiszi, majd kendet ültetjük a tetejibe? ... s azzal úgy arconcsapta az öreget, hogy az eszméletlenül bukott be az istállóba.

Renkó Kálmán azután fölszorította a nyergét, fölugrott a pejkióra s ahogy megnyomta a fiatal ló oldalát, az megnyult s egy pillanat alatt, mintha csak madár lett volna, úgy repült át a magas tövispalánkon s a vízzel telt széles sánczárkon.

Egy lélek se mert szólani. A nagyszámú oselédség reszkette bámulta a haramiavezér bravurstiklijét.

A másik perczben már a hold fényénél csillogó harmatos gyepen eltűnt a banda a látóhatárról.

CSERZI MIHÁLY.

Vajay István: Kérem ...

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök: Ne tessék kérni, hanem tessék bizonyítani! (Zajos helyeslés.) Ki adott? Nevezze meg! (Zajos helyeslés.)

Vajay István: Kérem mindjárt kimagyarozom magam. (Viharos derűtség.)

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök: Ne kimagyarozni, bizonyítani tessék! (Zajos helyeslés.)

Vajay István azt hiszi, hogy a gyárok aligha vonultatják fel az ő fehér rabszolgáikat ingyen. (Derűtség.) Ezeknek kapcsán kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Polonyi Géza azt tapasztalja, hogy a képviselőházat az egyházpolitika teljesen enerválta és épen ezért nem is fog többé egyházpolitikáról beszélni. (Felkiáltás jobbfelől: Nagyon jó lesz! Derűtség.) A gazdasági kérdésekről akar szólni és mert ezen a téren kezdő, szíves elnézést kér. Nem fogadhatja el *Daranyi* indítványát, hogy a gazdasági kérdéssel ne politizáljunk, mert hiszen egész Európát a gazdasági kérdés foglalkoztatja s a politikai előtérben is ez áll. Magyarország politikája különösen is a honfoglalástól kezdve a termő földhöz volt fűzve. E helyett a kormány a mozgó tőkét pártfogolja; van kereskedelmi bíróság, de nincs mezőgazdasági; van kereskedelmi kamara a kereskedelmi érdekek képviselőjére, de a gazdasági kerületekről nem gondoskodik. *Hegedüs Sándor* 17 éve előadó, de egyecseppet sem mezőgazda; ellenben a pénzügyi bizottság csupa finanszkapacitás. A buza ára természetesen esik és nem fedezi a termelési költségeket. Hogy a föld értéke emelkedik, az nem haszon, mert a töke spekulációjának a következménye. Es a mezőgazdaság háttérbe szorítását igazolja az a körülmény is, hogy a földművelési tárca aránytalanul kisebb a többi tárca költségvetésénél. Beszél az örlési engedélyről s midőn elismeréssel szól a miniszterelnök tegnapi előzőkeny beszédéről, egyben czáfolni igyekszik a miniszterelnök tegnapi számításait, melyek a buzaárakra, a liszt kivételre és az örlésre, a malmok működésére vonatkoznak. Szól az adóreformról, amelyről azt állítja, hogy a föld adóját nem hogy leszállítaná, de ellenkezőleg: fölemeli. Helyesli a bérzeadót, de ez nem elég hanem tessék a bérzei kötésekkel, amelyek milliókra mennek, bélyegilleték alá vonni.

Budapest, november 15. (Daját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Polonyi beszédében megtámadta a pénzügyintézeteket, mert a képviselőket magukhoz gyűjtik.

Lukács Gyula figyelmeztette: Hagyd el ezt, *Kossuth Feri* is ott van az Equitablenél.

Polonyi nagy zavarából nem tudja magát kivágni, végre oda szólott *Lukács*nak: Ami igaz, az igaz! és befejezte két óras beszédét.

Hegedüs Sándor kijelentette, hogy a képviselők a bankoknál is becsülettel dolgoznak, s őket csak az irigység támadhatja emiatt. (Helyeslés.)

Wekerle és a bécsi sajtó.

Wekerle miniszterelnöknek az „Otthon” felavató ünnepén mondott magasszellemlű beszéde a Lajthán tuli hírlapíró körökben is rendkívül élénk viszhangot keltett. A bécsi sajtó már akkor a legnagyobb elismeréssel irt e beszédéről s most a magyar miniszterelnök iránt érzett tiszteletének és rokonszenvének nyilvánosan és testületileg is kifejezést adott, beiktatván őt tiszteletbeli tagjai sorába. Mint Bécsből sürgönyzik, a hírlapírók és írók egyesülete, a „Concordia”, a következő kommunikét adta ki:

„Hálás megbecsüléseképen a rendkívüli jóindulatnak, amelyet dr. *Wekerle Sándor*, magyar királyi miniszterelnök ur már több alkalommal és legutóbb is a budapesti írói és hírlapírói körben, az „Otthon”-ban november 12-én mondott beszédében nyilvánított és hálás elismerésül a jelentőséges és

államférfiúi szavaknak, amelyeket a miniszterelnök ur e beszédében annak az állásnak és azoknak a feladatoknak szentelt, amelyek a sajtók a közéletben megilletik, a „Concordia” elnöksége és választmánya elhatározta, hogy dr. Wekerle Sándor, magyar királyi miniszterelnök ur 5 nagyméltóságát a „Concordia” bécsi hírlapírói és írói egyesület tiszteletbeli tagjai sorába iktatja.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órákor 764.0 milliméter, délután 2 órákor 763.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor $C^{\circ} + 9.1$, délután 2 órákor $C^{\circ} + 17.1$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor K 5, délután 2 órákor DK. 3. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Aláírási felhívás.

— A III. kerületi kör. —

Arad szab. kir. város III-ik kerületének számos polgára folyó hó 11-ikén a városházán értekezletre gyűlt össze a végből, hogy a III-ik kerületben egy minden politikai párttól független kört szervezzen, a mely kör feladatát tűzné ki, hogy a városi törvényhatósági bizottságba oly tagokat válasszon, a kik minden politikai párttól függetlenül egyedül a város közérdekeit tartván szem előtt és azon kívül, — a mennyiben a személyek megengedik — a III-ik kerület érdekeit is képviselnék.

Az e ozébből összegyűlt választó polgárok a felvetett eszmét helyesnek találván és magukévá tévé, egyhangulag kimondották a kör megalakítását.

A kör „III-ik kerületi választó polgári kör” elnevezés alatt tényleg megalakult, s határozatilag elmondta, hogy a kerület összes választó polgársága aláírási ívek útján megkeresendők az iránt, hogy saját aláírásaikkal nyilatkozzanak, hogy a körbe belépni kívánnak.

Tisztelettel felkérjük tehát a III-ik kerület azon választó polgárait, a kik a most megalakult s minden politikai pártoktól függetlenül működni óhajtó körbe belépni szándékoznak, az aláírási ívet saját kezű névaláírásaikkal ellátni sziveskedjenek.

Kelt Aradon, 1894. évi nov. 11-én.

A III-ik kerületi választó polgári kör ideiglenes végrehajtó bizottsága nevében:

RÁCZ FERENCZ,
id. jegyző.

NAGY SÁNDOR,
id. elnök.

IDŐJÓSLÁS.

A Kézponi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 16. —

Enyhe. — Száraz.

Két aradi Don Juan.

— Éjjeli kaland. —

Operette sujetnek is jó volna annak a két aradi fiatalembernek a kalandja, melyről nevetékre beszélnek most mindenütt.

Két férfi, a huszonötéven innen, de a férfui tapasztalatok kezdetén jóval túl, kangár-nadrágban és fényes gallér smokingban theatestélyre ment. Voltaképen nem tudni, hogy mennyiben volt az az estély thea-estély, de annyi bizonyos, hogy a két férfi, midőn az éjjeli homályban ismét az utcára került, a kedélyállapotnak oly ingadozó nyilvánulását árulta el, mely egyrészt a londoni kód sűrűségébe varázsolja az ember fejét, másrészt olyan helyzetbe ragad, amelyben az ember lába minduntalan megbicsaklik.

A két férfi elhatározta, hogy valahol fekete-kávét isznak.

Sokáig mendégéltek, de nem akadtak kávéháza. Feltűnt előttük a ködön át néhány kivilágított ablak. A házból vidám zene hallatszott ki.

A fiatal emberek azt hitték, hogy a hol éjjel mulatoznak, muzsikálnak, oda bizonyára szabad bemenni.

És becsöngették a házba.

A kapuajban cselédek fogadták őket, a folyóson pedig frakkos urak, akikkel a két férfi összeölelkezett.

A frakkos urak megkérdezték a vendégektől, hogy mi tetszik.

— Fekete kávét kérünk! — szóltak ők.

Néhány percz múlva előttük volt a párolgó fekete lé.

Aztán a cigányok ismét rázendítették s a fiatal párok táncra perdtültek.

Hajnaltól oszladozott a közönség. A két férfi is elkészült, de még ittas állapotukban is eszükbe jutott, hogy fizetni — is kellene.

— Pinczér! — kiáltotta az egyik.

Egy frakkos ur szaladt hozzájuk.

— Kérem itt nincs pinczér, itt csak rendezők és vendégek vannak.

— Fizetni akarunk.

— Hogyan, önök meg akarják fizetni az örömszülők vendégszeretétét?

A két fiatalember, akiket a rendezők a lakodalmas család meghívott vendégének néztek, mint mondják, „paff” volt.

— Nekünk a fura esetet a lakodalmi ünnepeleyn szintén résztvevő titkos levelezőnk árulta el.

HIREK.

November 16. Péntek. Róm. kath. naptár: Ödön. — Protestáns naptár: Ödön. — Görög-keleti naptár (november 4.): Joannisz. — A nap két óra 49 perczkor, nyugszik 4 óra 8 perczkor.

Szabadságharcol emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Köloscy-könyvtár nyitva van szombán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A királyné nevenapja. Ő Felsőge Erzsébet királyné nevenapján folyó hó 19-én reggeli 10 órákor a minoriták aradi templomában ünnepélyes szt. miseáldozat fog tartatni, melyen a hatóság is részt fog venni.

— Kikerekítés Aradmegyéből. Ismeretes dolog, hogy a megyék kikerekítésének kérdése már évek óta kísért. — Egy megbízható forrásunk, melynek hitelességéhez kétség nem fér, közli velünk, hogy Hieronymi belügyminiszternek Aradmegyéhez küldött leirata szerint az eleki szolgabírói eljárás feloszlik és ezen eljárás községei a kisjenői járáshoz soroztatnak. A miniszter illetékes körben ezzel együtt kijelentette, hogy Aradmegyének nyugati csücskét, mely Békésbe van ékelve, nevezetesen Almás-Kamarás, Nagy-Kamarás, Bodzás és Medgyesyháza községeket a csabai járáshoz óhajta csatolni, annál is inkább, mert ezen vidék kereskedelmileg ugy is Csaba felé gravitál. A miniszternek e ránk mindenestre fontos nyilatkozatából azt sejtjük, hogy a megyerendezés most már akuttá lett. — Forrásunk ugy hallja, hogy Aradmegyét Kevermes, Kis-Irtos és Vizesel akarja recompenzálni, a kised Csanád pedig a Maroson tul jut új teritoriumhoz, hogy igazolt szükség legyen Makónak, mint megyei székhelynek fontartására.

Igy írja ezeket tegnapi számában a „Békésmegyei Közlöny.” Mi illetékes helyen utána jártunk a fent hirtelt kikerekítési kérdésnek s azt a választ nyertük, hogy Aradmegye hatóságához Hieronymi belügyminisztertől és egyáltalán senkitől a mai napig semmiféle leirat nem jött, mely az említett megyerendezésekre vonatkoznék. Tényleg szó van ugyan az eleki járás tervezett felosztásáról, de ez a kérdés még nincs abban a stádiumban, hogy azt bevezetett dologként pertraktálni lehessen.

— A család csoda. Nem valami tulvilági tünemény, vagy égi jelenéssel dicsekvő csodakut érdemelte ki a címül irt nevet, hanem az emberi munka és vállalkozás, mely a családi erdőben most valóságos csodát művel, s melynek megbámulására a szép időt használva az érdeklődők közül sokan kimennek a városból is. A barackzai szőlő oltványtelep társulata tudvalevőleg a Csálában is több száz hold

földet von bele nagyszabású amerikai szőlőoltvány kulturájába, a mely földterületet most rigoliroztatja. Megkapó látványt nyújt az a 800, mond nyolcozszáz földmunkás egyrakáson, kik naponkint a föld forgatást végzik. A fehér ruhás kubikusok által sűrűn ellepett földszin ugy néz ki messziről, mintha óriás fehér virágokkal volna borítva. A tulajdonképeni csodát azonban egy ott működő gözeke ropant erő kifejtése képezi, melynek barázdája 70 centiméter mély, és felül 120, fenekén pedig 20 centiméter széles, és ezt a — saját képen nem is barázdát, hanem — árkotegyetlen ekevas szántja; ugy hogy ez az eke egy munkanap alatt két kis holdat rigoliroz egy magában 70 centiméter mélységre. Ez óriási erő kifejtés, mely egyben örvendetes jele annak, hogy megyénk s városunk kulturális vállalatái mily nagy fontosságúak és jótékony hatásúak a vidék munka kereső népére nézve, méltán felkeltette mindazok érdeklődését, kik róla tudomást nyertek, s a mint értesülünk a társulat igazgatósága Arad érdeklődő közönségének s a helybeli sajtó képviselőinek alkalmat fog nyújtani arra, hogy a családi erdőben megkezdett kulturájának nagy méretekben megindított előmunkálatait közvetlen közelből bemutassa.

— Emlékünnepély. Szép emlékünnepély tartatott tegnap az irt. árvaházban hatvanévi Deutsch Bernát halálának évfordulója napján, ki áldozatkészségével tetemesen megnagyobbította az árvaház alapítóját. A gyászünnepélyen Bing Vilmos elnök vezetésével a gondnokság jelent meg valamint a női felügyelő bizottság is. Az emlékbeszédet Krausz Jónás hittanár és főrabbi helyettes tartotta, ki szép megható szavakkal emlékeztet meg a megboldogult nemeslelkűségéről és emberbaráti szeretetéről.

— Arad a zálogház-statisztikában. Hogy a városok fejlődésével karöltve járó hiteligenyek emelkedése Magyarországon még általában kedvezőbb határok közt mozog és hogy a többi városok közt az aradi viszonyok nem a legörvendetesebbek, kitűnik a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek most kiadott évi jelentésének a kézi zálogüzletekre vonatkozó táblázatos kimutatásából. Arad ebben a statisztikában igen előkelő helyet foglal el, a mennyiben az összes városokat megelőzve, mindjárt Budapest után következik. A huszonöt törvényhatósági joggal bíró város közül a jelentékenyebbekben a következő sorozatban mutatattik ki a zálogüzleti forgalom: Budapest 1.383.000 frt, Arad 260.000 frt, Temesvár 194.000 frt, Pozsony 167.000 frt, Nagyvárad 130.000 frt, Kolozsvár 119.000 frt, Kassa 97.000 frt, Pécs 72.000 frt, Szeged 63.000 frt, Szabadka 38.000 frt.

— Új postal szállító levelek. A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a postai közönséges és utánvételes szállító-levelekből a még meglévő készlet elfogytával, a mostanakkal alakra nézve ugyan megfelelő, de jobb minőségű és vastagabb papírosból készült új szállító-leveleket hoz forgalomba. Az új szállító-levelek papírjának színe a közönségeseknél sárga, az utánvételeseknek pedig zöld lesz. Az ötkrajzárós bélyeg, valamint a szöveg mind a kettőnél kékszinű lesz. Az áruk, mint eddig, most is hat krajzár marad. A mostaniak a miniszter további intézkedéséig használhatók.

— A csanádi egyházmegyéből. Deseffy Sándor püspök Sulyok István temesvár-bevárosi káplánt bakovári plébános-helynökké nevezte ki. Athelyeztettek a következő segédlelkészek: Schumser Wieszó Reszóró Dettáról Temesvár (a szászok), Györfy Gyula Bakovárról Dettára és dr. Östóics Gerland Krassóváról Resziczára.

— Május novemberben. Két hete már itt van a november — s még mindig nem fázik, állat, ember — ellenkezőleg, mintha volna május — az időjárás olyan nyájas. — Miként ha volna újabb kikelet, — már réggen elfeledtük a telet, — ábrándosan a csillagokba nézünk — és elhalt

remekirókból idézünk. Mindenfelől hangzik sok „ah“, meg „öh“ — szerelmes párok száma légió, — akik az alkonyat ködében — miként ha volna május idejében — ellepnek utcát és teret — boldog emberek! — Nappal szerelmes szél fuvalma leng — éjjel milljó a csillag odafent — s hervadt levél közt leng bár a zeñr — a dalművész tavaszi verset ír. — Akármit mond is a meteorológiai intézet — jobb úvegen keresztül, mint ahogy nyalni mézet — és ha novembert mutat is a dátum — oly édes egy kis tavasszurrogátum. — Ez a poétikus cikória, — kedves nekünk derék emberfia, — legalább nem koptatjuk a kabátot, — amely amugy is nem egy telet látott — s könnyebben elviseljük a telet, — ha emléked kisér napfényes kikelet.

— **Uj szer a difteritis ellen.** Mig az orvostudomány faktorai az egész kontinensen elvan telve **B e h r i n g** serumterápiájával, addig a greifswaldi **L ö f f l e r** dr. a difteritisczillus felfedezője egész cikksorozatát tesz közzé a roncsoló toroklobbnak általa feltalált helyi kezelési módjáról. Ez a szer a következő összetételből áll: 60 rész alkohol, 36 rész taluol s 4 négy rész folyékony vaschlöríd. A fájdalomgyógykezelésmódot, melyet e szer alkalmazása maga után von, csillapítani lehet Menthol hozzáadásával. Kezdetben 3—4 órai időközökben érintendők a szerrel beivódott vattacsomókkal a difterias lepedékek bevonat, megbetegedett helyek. E szer a greifswaldi difteritisjárvány idejében, mely ez év kezdetén dühöngött ott, kiállotta a próbát. A halálozási százaléka e járványnak általában 18 százalékot tett ki, míg ezen szerrel gyógykezelt 71 beteg közül egy sem halt meg. A klinikán 30 esetet kezelt dr. Löffler szerével, ezek közül 5 halt meg, akik közül négyenél a helyi kezelés ki volt zárva, mert már a felvétel alkalmával az orr és gége meg voltak támadva, az ötödiknél tudógyulladás is járult a halálhoz. Dr. Löffler szerét igen súlyosan megbetegedett 10 éves kis leánynál használta s az idősebb érélyes beavatkozására a leánykája difteritisből rövidesen kigyógyult.

— **Nekem az az ur nem parancsol!** **D e s s e w f f y** Sándor csanádi püspök, szelid hangú főpásztori felhívást küldött — írja levelezőnk — a **k é t e g y h á z i** római katolikus iskolához, mi az oka, hogy az ottani iskolák számadását neki sohasem küldik be. **D á v i d** György iskolai gondnok válasza az volt:

— Nekem az az ur nem parancsol.

A csanádi püspök végre is Békéscsaba hatóságát szólította föl, hogy a renitens gondnokot vonja számadásra és szerezzé vissza tőle a pecsétet. A közigazgatási bizottság **O l á h** György tiszti főügyész elnöklete alatt bizottságot küldött ki, a ki a makacs sáfárt számadásra bírja és jogtalan hivataloskodásától fölmenti.

— **Törvényjavaslat a gyógyszerárak engedélyezéséről.** A belügyminiszter, mint tudva van, kijelentette a pénzügyi bizottság egyik ülésén, hogy a gyógyszerárak ügyében minél előbb törvényjavaslatot szándékozik a képviselőház elé terjeszteni. A bizottság megemlékezik erről a ház elé terjesztett költségvetési jelentésében is. „Megnyugtással értesült, ugyan, a kifejtett vita során arról, hogy a belügyminiszternek elhatározott szándéka a gyógyszerárak engedélyezése ügyében törvényjavaslatot terjeszteni elő, melynek célja lesz oly eljárási módot állapítani meg, a mely a mostani visszasságoknak véget vessen.“

— **Leányszóktetés.** Pécskai levelezőnk írja: **K e v r e s á n** Györgye ó pécskai 18 éves legény egy jóslat alapján erősen állította barátainak, hogy a legszebb és a leggazdagabb leány lesz a felesége. Midőn barátai, a csekély vagyonnal rendelkező társukat hű ábrándjárt kinevették, **K e v r e s á n** nagyot gondolt, s elment háztűz nézni. Meghallotta, hogy **N a g y l a k o n** **B a r b o c z u** Györgyenek **M i l é n a** leánya nagyon szép, s hogy a **M i l é n a** apja pedig nagyon gazdag. Elment **N a g y l a k r a**, egyenesen **B a r b o c z u** házához állt be. Az udvaron találta a szép **M i l é n a**t, kinek rögtön megmondta, hogy azért jött, hogy feleségül vegye. **M i l é n a**nak meg tetszett **G y o r g y e** s figyelmzettette, hogy apja csak is gazdaghoz akarja feleségül adni, ahöz tehát hiába megy.

Hanem mivel épen vasárnap volt, meghívta a legényt a tánczra azzal, hogy ott majd megbeszéli a dolgot. Ott aztán addig sugtak egymás fülébe, míg egyszer megszöktek a tánczról, de még a faluból is, és meg sem álltak **S a j t é n y i g**. Itt három éjjel, három nap, kimulatták magukat, s azután a szép **M i l é n a** beállított az apjához, s kijelentette, hogy ő felesége akar lenni **K e v r e s á n** Györgyenek, aki bár ha szegény is, de amellet szép, kurázsiz gyerek. Az öreg **B a r b o c z u**nak engedni kellett s így teljesült be **G y o r g y é n** a jóslat, mert ő Pécskán neki van a legszebb és leggazdagabb felesége.

— **Névmagyarosítás.** **K n a p p** Mihály a r a d i illetőségű petrozsényi lakos vezetéknévének „**S z e k r é n y e s i**“re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Családi csendélet.** A leves megkoszmásodott, a minek ötös következménye lett: 1) **T r i p p a** Tógyer nem evett ebédet, 2) ugy megrakta az asszonyt, hogy a botja, meg a felesége karja eltört, 3.) kitudódott, hogy azért lett kozmás a leves, mert egy finánczkáplár legyeskedett a háta mögött, 4.) a favágó **O t h e l l ö t** becsukták, 5.) a súlyosan sérült asszonyt a kórházban ápolják.

— **„Tilos a bemenet!“** Sokszor látjuk ezt a tilatot olyan helyeken, ahol akár féltenek valamit, akár pedig az idegenek kíváncsisága zavart okozna munkálatok közben. Nem is itközik meg rajta senki és nagyon természetesnek tartják, hogy elzárják az utat hivatalnok elől, ha arra szükség van. De ha vállalatoknál, köztereken stb. senki sem csodálkozik is e fölíraton, annál nagyobb föltűnést keltett az egyik miniszteriumban, a hol nemrég a hivatalnoki kar egyszerre csak észrevette, hogy egy ajtón ott diszeleg az ominózus bemeneti tilalom.

— **Mi lehet az oka ennek?** — kérdé egy fiatal hivatalnok, a kinek piros szegfü volt a kabátján és mosolygó arczal akart benyitni a szobába.

— **Állami titkot őriznek ott** — mondá egy másik, a ki kedvetlenül sompolygott tovább a szobájába. — **Hja bizony!** Vége a szép időeknek! Megirigyelték tőlünk a napsugarakat, a nyájas verőfényt, nekünk nem szabad mosolyogva dolgoznunk.

— **De legalább az ablaküveget ne fátýolozták volna be** — sóhajtá egy harmadik. — **Ha már tilalmas megközelíteni a vidámság forrását,** legalább az ablakon át gyönyörködhetünk volna benne.

A tilalomnak a következő érdekes történetkéje van. A miniszteriumban a nyáron két női hivatalnokot alkalmaztak az elnöki irodában, a kik a rideg falakon belül egyszerre életet, fényt és vidámságot árasztottak. A két hölgy lelkiismeretesen végezte a teendőit, de a szigorú elnöknek szemet szurt, hogy a referálni menő hivatalnokok szokatlanul szép toletben jelentek meg, nagy élénkséget tanusítottak és elégedetten mosolyogtak. — **Honnan van ez?** — kérdé gyanakodva — hiszen itt nem szoktak az emberek mosolyogni, de nem is szabad, mert hisz a száraz hivatalos teendők világában csak mogorva arczok tőrhetők meg. Végre megtudta mindennek az okát. A hivatalnokok, mielőtt az elnök urhoz bementek, meg szoktak állapodni egy kis csevegesre a hölgyek szobájában és jókedvre hangolva hagyták el a szobát. Nos, ezt nem türte tovább az elnök ur; eltakartatta az úvegajtót és kiaratta, hogy:

— **Tilos a bemenet!**

Azóta a régi szükséges ridegség ismét vissatért a vén falak közé. A toilletkre ismét nem fordítanak kiváló gondot, a kabátokon pedig sohasem lehet virágokat látni.

— **Pályázatok.** Segédtelekkönyvvezetői állásra a szépsi járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a soproni járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a privigyel járásbírósnál 2 hét alatt; díjnoki állásra a nagykanizsai törvényszéknél 2 hét alatt.

GYÁSZROVAT.

† **Szauer Mihály,** az aradi és csanádi egyesült vasutak szorgalmas fiatal üzletgyakornoka, mint őszinte részvételt értesülünk, elhunyt. Erről tegnap az alábbi gyászjelentést vetük: **Szauer János** és neje szül. **Radocsányi Julia,** továbbá **Tóth István** és neje szül. **Szauer Anna** s gyermekeik, **Szauer Jakab** és neje szül. **Neuhauzer Magdolna** és gyermekeik, **Radocsányi János** és neje szül. **Tittel Erzsébet** s gyermekeik **János,** **István,** **Béla,**

Julia, **Róza,** **Margit** és **Erzsébet,** valamint számos rokon, ismerős és jóbarát nevében is mélyen szomorodott szívvvel jelentik a jó fiu, unokabátya és rokon: **S z a u e r** **M i h á l y,** az arad-csanádi egyesült vasutak üzletgyakornokának, folyó évi november hó 14-én este 9 órakor, életének 20-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. é. november hó 16-án, d. u. 3 órakor tognak **W e s s e l é n y i**-utca 28-ik számú házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tétetni. — Az engedelmű gyászmeáldozat pedig november hó 17-én, d. e. 9 órakor fog a helybeli t. **M i n o r i t a**-atyák szentegyházában az egek **U r á n a k** bemutatni. Béke poraira! Arad, 1894. nov. hó 15-én.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi filharmonia egyesület tudomására adja a működő tagoknak, hogy pénteken próbát nem tart.

TANÜGY.

Tanítók ülése.

Arad, november 15.

Az **A r a d** vidéki **T a n i t ó**-egylet aradi fiókbizottsága ma d. u. 4 órakor tartotta novemberhavi ülését hivatalos helyiségében **C s i k** János elnök előtülése mellett. Az ülésen jelen voltak: **M a r i n k o v i t s** Péter, **B a l á z s** Ferencz, **G e l l é r** János, **P a r e á n** János, **S c h r o d t** György, **R á k o s i** Flóris, **W l a c s i l** Károly, **K o v á c s** Ferencz.

Elnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri **S c h r o d t** György és **G e l l é r** János tagokat. Ezután jelenti, hogy a mult ülés határozata értelmében megkeresést intézett Arad sz. kir. város iskolaszékéhez a slójd tanfolyam számára egy üres terem átengedése tárgyában, mely kérelem teljesített. Egyben felkéri az ülést, hogy a slójd bizottságot alakítsa meg annál is inkább, mivel a tanfolyamra 15-en jelentkeztek, kik a következők: **B r u s c h** Alajos, **C s i k** János, **B a l á z s** Ferencz, **C z i r á k y** Márton, **V é b e r** József, **S c h r o d t** György, **S z i l á g y i** Gy., **K r e s z t i c s** A., **M a r i n k o v i t s** P., **R á k o s i** Fl., **P a r e á n** J., **W l a c s i l** K., **M a u r e r** M., **W á g n e r** A., **V a g á c s** A. Az ülés kellemesen veszi tudomásul elnök jelentését s a slójd bizottságot a következő tagokból alakítja meg: **L á s z l ó** János elnöklete alatt: **C s i k**, **B r u s c h**, **B a l á z s** és **S z i l á g y i**, egyuttal utasítja a bizottságot ugy a további teendők, miként a tanfolyam idejének meghatározására.

Elnök jelenti továbbá, hogy az iparos tanulók oktatása tárgyában a mult ülés határozata alapján felterjesztést intézett a nmltóság m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, az aradi kereskedelmi és iparkamarához, valamint a „**M a g y a r o r s z á g i** **T a n i t ó k** **O r s z á g o s** **B i z o t t s á g á**“-hoz is támogatás céljából. Jelentéseket azonban a közügyesítő oktatásra nézve nem kérhetett a mult ülésen említett **P o z s o n y**, **G y ö r**, **S o p r o n** és **D e b r e c z e n** városoktól, mivel nem tudott e tárgyban kihez fordulni. Erre nézve további utasítást kér.

Elnök ezután az értekező asztalhoz lép és székét átadja **M a r i n k o v i t s** Péter alnöknek.

Ertekező a következő témát fejtegeti: **M i** oka annak, hogy a tanító-egyletek működésében pangás állt be?

Az érdekes felolvasás nagyon sok és alapos okot tár az ülés elé, mely levonva azokból a következtetést, értekező előadása alapján elhatározza, hogy munkakörébe veszi a gyakorlati tanítások tervezését. Azon javaslatot pedig, mely egy oly tanfolyam szervezését kontemplálja, mely alkalmat nyújtson magasabb kvalifikáció megszerzésére, erős vitát provokált s az ülés ebben állapotott meg, hogy a tett javaslatot elvben elfogadja, a gyakorlati előadások tartására azonban elhatározta, hogy a legközelebbi ülésen az **V. VI.** osztályban egy történelmi olvasmány tárgyalásának. A továbbképző tanfolyam szervezésére **C s i k**, **S z a t h m á r y**, **F i s c h e r**, **S c h r o d t** és **M a r i n k o v i t s** tagokból álló bizottság kéretik fel, s egyuttal felterjesztés intézendő a közoktatásügyi miniszteriumhoz, hogy a magasabb kvalifikációhoz való jutást könnyítse meg.

Ezután elnök indítványt tesz a millenni-umi kiállításra miként leendő résztvevő tárgyában. Kéri a f. bizottságot válasszon- és a

többi fiók bizottságok hasonló tervezet be-
dése iránt megkerestessenek.

Ezen indítvány elfogadtván, keresztül
vitélével Csik, Maurer és Balázs küldetik ki.
Tettindítvány alapján a tagok a meghívók az
igazgatóságok útján intéztetnek.

MULATSÁGOK.

(=) Táncmulatság Szentleányfalván. Szt-
leányfalva mulatni vágyó fiatalsága 1894. évi
november hó 17-én jótékonyozélu táncmulat-
ságot rendez az iskola helyiségében, melyre a
meghívókat már szétküldte a rendezőség. —
Aradról is bizonyára többen fogják megra-
gadni az alkalmat, hogy egy kedélyes s vi-
dámúak ígérkező estét eltölthessenek annál is
inkább, mert jótékonyozéllal van összekötve a
táncvigalom. A tiszta jóvedelem ugyanis a
szentleányfalvi ref. népiskola új padokkal való
ellátására fordítatik. Belépti díj: személyjegy
50 kr., családjegy 1 frt. Kezdeté 7 órákor. Jó
zenéről s izletes ételekről és italokról gondos-
kodva van. A jótékonyozéll érdekében felül-
fizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag
nyugtáztatnak.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

November 16. (Péntek) Bajazzók, opera; Kato-
násan, vígjáték.

November 17. (Szombat) Bajazzók, opera; Kato-
násan, vígjáték.

November 18. (Vasárnap) Délután: Koldusdiák,
operetta. Este: Asszonyverve jó, népszimnő.

* 231-ik cikk. Másodszor került tegnap
szinre Paul Ferrier kacsogató bohózata, vagy
mint a szinlap jelzi vígjátéka, mely ez alkal-
lommal is megtöltötte a színházat. A mi víg-
játék értékét illeti, avval már a premierkor
beszámoltunk. Most csak azt mondhatjuk, hogy
a tegnapi estén a szereplők sokkalt jobban
játszottak, a rendezés, különösen a kezdést
illetőleg kifogástalanabb és tökéletesebb volt.
Csak az az óra ütött nagyon sokat és nagyon
hangosan. Rónaszéki, Delli, Fenyvessi, Foriss
Kaczer, Csatar, Gál, Bihari, Tompa, Körösi
Juczi és Szendrei mind jók voltak és a meny-
nyire csak lehetett, kiaknálták a vígjáték ko-
mikumát.

* Somló Sándor a nemzeti színház igazga-
tója. Azt a minapi hírtünk, hogy a nemzeti
színház igazgatójává Somló Sándort, a ki-
tűnő színművészt, a nemzeti színház igazga-
tójává nevezik ki, nagy örömeinkre most meg-
erősítik. Budapestről jelentik, hogy a legköze-
lebbi napokban eldől a nemzeti színház igaz-
gatóságának kérdése. Az intéző körök két
része osztják az igazgatói teendőket s az
egyik igazgató az igazgatói adminisztratív ügyeit,
a másik a művészeti teendőket fogja végezni.
Értesülésünk szerint a nemzeti színház admi-
nistrációjának vezetésére gróf Festeticz
Andort, a művészeti ügyek igazgatására
Somló Sándort, a nemzeti színház tagját
nevezik ki.

* „A magyar nemzet története.“ Szalay
József kiváló munkájából tegnap jelent meg a
második füzet, melynek egy szövegéről, mint
képeiről elismeréssel kell nyilatkoznunk. A
szerző előbb a rómaiak harczeit a germánok-
kal tárgyalja, azután áttér a hunok betörésére
és Atilla történetére, végül a hatodik fejezet-
ben ama germán népekről szól, melyek ha-
zánkban a hunok elűzése után uralkodtak.
A szöveget ugyanaz az élénk világos előadás
jellemzi, a melyet már volt alkalmunk ki-
emelni, és a források felhasználása tekintetében
is a legnagyobb lelkiismeretességet kell kon-
statálnunk. A képek egytől-egyig rendkívül
érdekesekek és van köztük sok olyan is, a mely-
nélünk Magyarországon még sohasem volt re-
produkálva. A 4. fejezetben a Columna Anto-
ninak egy érdekes domborművét találjuk, mely
a rómaiak kivonulását Carnumból tárgyalja;
Traján oszlopáról igen szépen van reprodukál-
va a szarmát lovasok csapata, távolabb egy
harcot látunk rómaiak és germánok közt,
majd a „germánok legyőztetését,“ továbbá
Marcus Aureliusnak azt a gyönyörű lovas
szobrát, melynek eredetije a római Capitoliu-
mon áll. A Columna Antoninak még néhány
részletét is bemutatja a szerző, hogy azután a
következő fejezetben a hazánkban talált hun

eredetű tárgyakat ismertesse meg velünk. A
Nagy Szent-Miklósi leletet Aetius római vezér
képmása követi, mely egy münzi diptychon-
ról van lemásolva; majd Atilla történetének
művészi ábrázolásai közt be van mutatva
Knackfuss egy szép rajza: „Követek tiszte-
lése Atilla nevében“, valamint Naue: „Atilla
halála“ című képe. A füzet utolsó fejezete
gót képeket tartalmaz, melyek a vatikáni mu-
zeumban őrzött sarkofágról vannak lemásolva,
végre népvándorlási ékszerek vannak bemu-
tatva két szép táblázatban. Azt hisszük, maga
a rövid tartalmi ismertetés is elegendő arra,
hogy bárkit is meggyőzzön a Szalay-féle mun-
ka nagy értékéről. Csak még arra figyelmeztet-
jük olvasóinkat, hogy e munka nem tudósok,
hanem a művelt nagy közönség számára
készült. Nem is egy évtized, hanem alig két
esztendő fog kelleni befejezéséhez, úgy hogy
az egész mű 1896. elején kapható lesz. Ez is
nagy előnye a könyvnek, melyet ismételten
melegen ajánlunk. Egy füzet ára 30. Előfize-
tési ára egy negyedévre (6 füzet) 1 frt 80 kr.,
félévre (12 füzet) 2 frt 40 kr. Egész évre (24
füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetési összeg leg-
czélyszerűbben L a m p e l Róbert (Wodianer
F. és Fiai) kiadóhivatalának Andrassy-ut 21.
sz. a. küldendő be. A füzetek bérmentve kül-
detnek.

* Jegyzéknapló ügyvédek számára. Az ügy-
védek, közjegyzők, bírák és bírósági végrehajtók
számára szerkesztett Jegyzék-Napló 1895. évi ki-
adása (31. évfolyam) megjelent dr. K e n e d i
Géza szerkesztésében s a Légrády Testvé-
rek kiadásában. A naptári részen kívül a gya-
korlati jogészetben leginkább szükséges közleménye-
ket tartalmazza. Főbb részei: Bélyeg és jogille-
ték (az 1894. évi módosításokkal), közjegyzői díj-
szabályzat; ügyvédi díjszabások; pénznemek és
sorsolások; kamatszámító táblázat; az igazság-
ügyminiszterium beosztása és személyzete; a
kir. kúria; kir. táblák és kir. főügyészségek sze-
mélyzete; a törvényszékek elnökei; járásbíró-
ságok és járásbírák; közjegyzők és tolmácsok név-
jegyzéke; az ügyvédi kamarák; a budapesti ügy-
védek név és lakásjegyzéke; a vidéki ügyvédek
névjegyzéke; a horvát bíróságok névjegyzéke; a
bécsi ügyvédek név és lakásjegyzéke; azonfölül a
gyakorlati életre fontosabb újabb igazságügyi ren-
deletkező szövege és függelékül az ügyvédségi jog-
gyakorlat nevezetesebb megállapodásai. A zsebben
is hordható rég közhatalban levő könyvecské
az év minden napjára szolgáló üres jegyzéknapló-
lával is el van látva a terminusok számára. Ara
1 frt 40 kr.; postán megrendelve bérmentes kül-
dással 1 frt. 55 kr.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Feleséggyilkos cigány. Berzová n
Juon rossiai cigány feleségével együtt
két napig mulatott. A harmadik napon azután
összeeszeszték, úgy annyira, hogy a férj dühé-
ben kést rántott elő és négyszer döfte felesé-
gére, ki ennek következtében még azon nap
folyaman meghalt. Az aradi törvényszék
tegnap Berzová Juon szándékos emberölés
büntetéseért 12 és fél évi börtönre ítélte.

§ Halálos végű önvédelem. Baranya i
Mihály a zarandi Edelsheim-féle urada-
lom csőze rajta kapta Tyipej Juon és
Szigetye Juon odaváló parasztokat, a
mint lovaikat a tilosba hajtják. Mikor ez a
két paraszt Baranyai eladó felszólítására nem
akarta lovaikat kihajtani a tilosból, keményebb
szavakat használt ellenük. Tyipej erre a ke-
zében levő favillával keresztül vágott a csőz
fején. Az ilyenképen megtámadott Baranyai,
ki különben hivatalban volt, használta fegyve-
rét és olyan szerencsétlenül, hogy a lövés el-
dőrdülte után Tyipej Juon halva rogyott ösz-
sze. Szigetye erre összekiabálta a mezőn dol-
gozó társait és üldözni, verni kezdték a sze-
rencsétlenség által megzavart csőzst. Dulako-
dás közben elült a puská másik csőve is,
melynek golyója Szigetye Juon vállát érin-
tette. Ez ügyben tegnap tartották a végtár-
gyalást, melyen Baranyait felmentették, mivel
Tyipej Juon eseténél önvédelmet láttak tetté-
ben, míg Szigetye Juonnal véletlen szerencsét-
lenséget, melyet voltaképen Szigetye Juon
maga keresett. Baranyai Mihályt Barabás
Béla dr. védte nagyhatású beszéddel.

TÁVIRATOK.

Csáky jelöltsége.

Budapest, november 15. (Saj. tud. táv.)
Csáky Albin gróf jelöltségét, melyről a
hirt lapunk közölte elsönek, ma már a
breznóbányai választók oly többsége tá-
mogatja, hogy Csáky képviselővé válasz-
tása bizonyosra vehető.

Az új kereskedelmi államtitkár.

Budapest, november 15. (Saj. tud. táv.)
Teljesen illetékes forrásból értesülök,
hogy a kereskedelmi miniszterium állam-
titkárának: Lathóczy Imre nyitrai képvi-
selő van a folség elé terjesztve.

Utazunk a gazdákra.

Budapest, november 15. (Saj. tud. táv.)
Az országgyűlési tudósítások hü olvasói
bizonyynyal látják azt az agrar erőlködést,
amit a klerikális párt kifejt. Ennek az
erőlködésnek az oka nem is olyan mélyen
fekvő, hiszen párthatározatokkal izeték
meg a kormányt a harcot — a mező-
gazdaság terén. Es vajjon azért, hogy
abból a mezőgazdaságnak haszna legyen?
Oh nem! Hanem azért, hogy a gazdák
figyelme a klerikális urak felé, maguk a
gazdák pedig a klerikálisok közé hajol-
janak. Semmi más, csak ez a cél, külön-
ben a mezőgazdasági érdekek védelmének
ürügye alatt képtelen támadásaikkal nem
denunciálnák épen magát a mezőgazda-
ságot. Ezeknek az uraknak azonban min-
den jó, csakhogy pártérdekeiket kielégít-
sék. Remélhetőleg a gazdaközönség méltá-
nyolni fogja a klerikálisok agrárius kia-
dásu egyházpolitikai üzelmét s oda fogja
őket segíteni, ahová segítette az egyház-
politikában, a sutba. Es támogatására lesz
a gazdaközönség a magyar kormány ko-
moly törekvéseinek, amelyekkel a mező-
gazdaság érdekeit kielégíteni, a gazdasági
bajokat lehetőleg orvosolni igyekszik a
jelenben ép úgy, mint a pénzügyi vi-
szonyainkhoz mérten cselekedte ezt a
multban.

Tüntetés a Napló előtt.

Budapest, november 15. (Saját tud. táv.)
A Pesti Napló szerkesztősége előtt ma
jelentéktelen tüntetés volt. Huszan Kos-
suthot éltették és a Naplót abczugolták.
Otven rendőr a Napló udvarából előro-
hant s a kiabálókat szétkergették s a
Napló számait elégetőket pedig bekisérték.

Magyar nyereség kölcsön.

Budapest, november 15. (Saj. tud. táv.)
A magyar nyereségkölcsön 77. kisor-
solása ma történt meg. Ebből 150,000
frtot nyert a 4158. sorsz. 36. ny. sz.,
15,000 frtot nyert a 5899. sorsz. 34. ny.
sz., 5000 frtot nyert a 273. sorsz. 21. ny.
sz., 1000 frtot nyertek 975. sorsz. 10. ny.
sz., 3683. sorsz. 49. ny. sz. és 5488. sor sz.
15. ny. sz.

Nagy tűz.

Fiume, november 15. (Saj. tud. táv.)
Ma virradóra Merkopaliban, Fiume mellett,
irtózatoss tűz ütött ki. Kilencz ház leégett,
a házak fele biztosítva volt.

Felgyújtott gőzmalom.

Zimony, november 15. (Saj. tud. táv.)
A Zarics gőzmalom ma reggel óta lán-
gokban áll. A telep biztosítva van; az
utóbb többször támadt tűz és a tulajdo-
nos anyagi viszonyai ziláltsága azon hi-

edelmet táplálja, hogy a tűz gyújtogatósból ered.

Királyunk képviseltetése.

Bécs, november 15. (Saj. tud. táv.)
Károly Lajos főherceg a király képviselőjében ma a császár temetésére elutazott.

Németország és a kinal háború.

Berlin, november 15. (Saj. tud. táv.)
A „Hamburger Correspondenz” jelenti, hogy a német kormány megtagadta a kínaiak által kért interventiót a béke kieszközölésére. A német kormány csak azon esetben lépne közbe, ha Japán is kérné.

Dühöngő Starcsevics.

Mitrovitz, nov. 15. (Saj. tud. táv.)
Az éjjel 50 új utcátáblát, melyek szerb és német feliratuak voltak, a Starcsevics pártiak erőszakosan eltávolítottak.

Szerencsés játékos.

Nizza, november 15. (Saj. tud. táv.)
Rudini marquis, az olasz államférfiúnak fia, Monacóban neyyed millió frankot nyert; id. Coquelin francia színész pedig százezer frankot elvesztett.

Elpusztult város.

Larnaka, november 15. (Saj. tud. táv.)
Limisso városát Cyprus szigetén, az árvíz elpusztította; 21-en a vízbe fulltak.

A Japán-kínai háború.

Tiencsin, november 15. (Saj. tud. táv.)
Hanocken kapitányt kinevezték az egész kina haderő parancsnokának.

Jokohama, november 15. (Saj. tud. táv.)
Port Arthur erődítései a szárazföldön erősebbek mint a tengeren. A szárazföldi oldalon 100 ágyút állítottak fel. A japánok támadásra készülnek, a kínaiak elmentállása esetében a harcz véres lesz.

KÖZGAZDASÁG.

== **Famagvak beszerzése.** A földművelési m. kir. miniszter ur azon visszás állapot megszüntetése céljából, hogy a hazai erdőbirtokosok famagvászükségeiket nem megbízható külföldi kereskedőktől szerzik be, másfelől pedig a hazai fa maggyűjtés, illetve fa-magértékesítés emelése céljából ez idén is kiadta a folyó év őszén eladásra kerülő famagvak beszerzési forrásainak jegyzékét. A jegyzék szerint kocsános és kocsántalan tölgy, csertölgy lucz, jegenye-, erdei- és vöröstenyő, akác-, köris- és szelid gesztenyefa-magvak nagyobb mennyiségben állnak a birtokosok és hazai magkereskedők rendelkezésére. Az aradi kereskedelmi és iparkamara erről azzal értesíti az érdekelteket, hogy a beszerzési források részben a magvak ára tekintetében ezen kamara irodája készséggel nyújt felvilágosítást.

== **Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthező:**
A m. kir. államvasutak gépgyári igazgatóságának különféle nyomtatványok, papír és egyéb irodai szerek szállítása tárgyában kiírt pályázati hirdetménye (5334. szám.)

U. a. vízhatlan takaró ponyvák és gépszijak szállítására vonatkozólag kibocsájtott pályázati hirdetménye (3427. szám.)

A m. kir. államvasutak igazgatósága által a szolnoki pályaudvaron létesítendő emeletes hivatalnoki lakóház és viztorony előállításához szükséges összes munkákra vonatkozó pályázati hirdetménye. (5428. szám.)

A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút pályázati hirdetménye az 1895. évben szükséges anyagszerek szállítására vonatkozólag (5429. szám.)

== **Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok.** 1894. évi nov. hó 14-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 42.—43. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súly-

ban) 42.—43. krig. Fialat nehéz (pkiut 320 kilon felüli súlyban) 44.—44.5 krig. Fialat közép (pkiut 251—320 kilogr. súlyban) 44.5.—45. krig. Fialat könnyű (pkiut 250 kilgr. terjedő súlyban) 44.—45. krig. II. Magyar sertés: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 42.—43. krig. — Közép (pkiut 220—280 kilgr. súlyban) 43.—44. krig. — Könnyű (pkiut 220 kilgrig terjedő súlyban) 44.—45. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkiut 260 kilg. felüli súlyban) 43.—44. krig. Közép (páronként 220—260 kilgr. súlyban) 43.—44. krig. — Könnyű (páronként 220 kilgrig terjedő súlyban) 42.—43. krig. Sertés létszám 1894. nov. hó 12-én volt készlet 156,892 darab. 1894. nov. hó 13-án felhajtott: 3295 darab. 1894. nov. 13-án elszállított: 1236 drb. 1894. nov. 14-én maradt készletben 158,951 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: Csendes.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog cég jelentése. —
Budapest, november 15.

Gabnaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv jó volt, az irányzat megszilárdult, elkelt 40,000 mm. 2 és fél krral magasabb áron. Eladások;

	mmásza	kg	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.80
"	100	82.	6.82 ¹ / ₂
"	400	82.	6.87 ¹ / ₂
"	200	81. ⁵	6.75
"	400	81.	6.85
"	100	85. ⁵	6.75
"	100	85. ⁵	6.77 ¹ / ₂
"	100	79. ⁵	6.75
Pestvidéki	1200	81.	6.75
"	400	81.	6.80
"	500	80. ⁵	6.70
"	200	80.	6.67 ¹ / ₂
"	300	80.	6.77 ¹ / ₂
"	2100	79. ⁵	6.77 ¹ / ₂
"	100	79. ⁵	6.65
Székesfehérvári	1900	80. ⁵	6.80
"	400	80. ⁵	6.75
"	8100	79. ⁵	6.65
Hartai	1100	78.	6.83
"	700	81.	6.77 ¹ / ₂
"	700	79. ⁵	6.75
Szerlei	8500	79.	5.40
"	8200	78. ⁵	5.35
Bácskai	1100	78.	6.70
"	1100	78.	6.67 ¹ / ₂

Határüzlet: Amerikából ma igen szilárd árfolyamokat jelentettek, mire a mi tőzsdénken is igen szilárdan indult a buza, míg később a gyengülő vételkedvre némileg meglanyhult. Tengeri szintén igen szilárdan indult, ellanyhult ugyan 1—2 krral, de az élénk vásárlási kedvre ismét megszilárdult. Zab és roza élénk kereslet mellett szilárdabbak.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894 . . .	7.14—7.15
Buza szeptember—október 1894 . . .	6.78—6.80
Tengeri május—június 1894 . . .	5.78—5.80
Tengeri őszre . . .	6.14—6.16
Zab márczius—április 1894 . . .	6.45—6.55
Zab őszre . . .	6.07—6.09
Káposzta-repe . . .	11.15—11.25

Külföld: New-York: buzára 1¹/₈—tengerire 3/4—1³/₈ szilárdabb, Chicago: buzára —1¹/₄, tengerire 1/2—3/4 szilárdabb, Páris London és Liverpool szilárd.

Értéktőzsde: A tegnapi délután némileg meglanyhult üzletet, ma élénkebb üzletmenet váltotta, s az árfolyamok szilárdan indultak, a később beállott némi kis lanyhulást erős hausse váltotta, s különösen rima-murányi részvény élénk kereslet következtében emelkedett 5—6 frttal.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	393.75
Magyar hitelrészvény	497.50
Osztrák államvasut	283.75
Rima-Murányi	388.—
Déli vasut	109.—

Szészület.

— November 15. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter % belevételre 85 frt fogyasztási adó.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. november 15.

Magyar aranyjárdék 4%	123.25
Magyar koronajárdék 4%	97.20
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	128.50
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	125.50

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, november 15. d. u. 5 óra.

F	J	Irányt	100 kg. ár	
			frttól	frtig
Buza bászai			6.55	6.85
Buza tiszavidéki			6.60	6.80
Buza pestvidéki			6.55	6.80
Buza fejezmegyei			6.55	6.80
Buza bácskai			6.65	6.80
Rozs új, I-ső rendű			5.35	5.40
Rozs új, II-od rendű			5.80	5.35
Arpa takarmány			5.80	6.15
Arpa égetni való			6.40	7.15
Arpa sörfőzdei			7.25	8.50
Zab			5.95	6.25
Tengeri bászai				
Tengeri másnemű			5.45	5.55
Káposzta-repe bászai			9.80	9.70
Köles			5.90	6.40
Buza szept.-okt.			7.18	7.15
Buza márcz.-ápr.			6.69	6.71
Buza máj.-jun.				
Rozs szept.-okt.				
Tengeri jul.-aug.				
Tengeri aug.-szept.				
Tengeri októberre				
Zab márcz.-ápr.			6.07	6.09
Zab szept.-okt.				
Káposzta-repe aug.-szept. 1894.			11.15	11.20

VIZJELZÉS.

1894. évi november hó 15-én reggel 8 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérték °C	Időjárás	Vízállás	
			cm-timétr.	cm-timétr.
Branyicska	+ 4°	derült	— 40	—
Arad	+ 12°	derült	— 122	—
Makó	+ 10°	derült	— 23	—
Szeged	+ 8°	derült	+ 160	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1894. november 15.

A m. kir. folyamamérőki hivatal.

Aradvárosi

Evadberlet
45. szám.

színház.

Havibérlet
5. szám.

Pénteken, 1894. november 16-án

KATONÁSAN.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Andreánszky Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gárday Albert, nyugalmazott huszároronagy . Gál Gyula.
Jolán, özvegy Berendy Gyuláné . . . . . Kaczér Nina.
Olga . . . . . Deli Emma.
Lengyel Emil, miniszteri titkár . . . . . Tompa K.
Huszár Elemér, hírlapíró . . . . . Bihari A.
Gyuri, inas Gárdaynál . . . . . Főriás Pista.

EZ UTÁN:

A BAJAZZÓK.

Opera 2 felvonásban. Olaszból fordította: Kadó Antal.
Zen-j-t szerző: Ruggiero Leoncavallo.

SZEMÉLYEK:

Canió, komédiás . . . . . Mezey M.
Noda, felesége . . . . . Réthy L.
Tonió, komédiás . . . . . Csa ár Gy.
Be-pó, komédiás . . . . . Solyom L.
Silvió, fiatal paras-t . . . . . Hu-yady J.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— November 15. —

Fehér Kereszt szálloda: Deutsch Adolf Szeged.
Grünhut Lipót igazgató, Lupény. Dévalty Gusztávné, Mezőhegyes. Darabot Sándor kereskedő, B.-Szt.-Anirás.

Arany Kúcs szálloda: Söt er Berta őrmester neje, S t-Miklós. Sonnenfeld N. kereskedő, Medgyes Bodzás.
Fried Markus kereskedő, Kurtakér. Herczog Berta, Budapest.

Három Király szálloda: Gróza Tódor tanító, Szi b. Róh Zsigmond kereskedő, Nagyvárad.

Vase szálloda: Rieger Nándor ügyvéd, Temesvár.
Pataky Árpád gyógyszerész, Zsebelly.

Vasúti szálloda: Glück Henrik borkereskedő, Pankota. Ihász A. tal pincemester, Budafok. Spesinger Antal mészár, s, Makó.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.

15315/1894. sz.

Körözés.

Folyó hó 3-án az aradi országos vásártéren egy 4-5 hónapos fekete szőrű csillagos homlokú kancza csikó találtatott bitangságban.

A csikó tulajdonosa köröztetik azzal, hogy a mennyiben annak átvétele végett az aradi kapitányi hivatalnál f. hó 22-éig nem jelentkezik, az mint gazdátlan nyilvános árverésen eladatni fog.

Arad 1894. évi november 8-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

13950/894. k. b.

3-3.

22961

1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. k. miniszteriumnak f. évi 68092. sz. a. kelt magas leirata alapján közhirrre teszem, hogy Hódmező-Vásárhely városnak szabályrendelete, a melylyel a házaló kereskedés a nevezett város területén, a fennálló házalási szabályok 17-ik §-ában és ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett tiltatott.

Kelt Aradon, 1894. évi október 10-én.

Sarlot Domokos
főkapitány

Hirdetés.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. ministerium 65539/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirrre tétetik, hogy a tyrol és vorarlbergi cs. és kir. helytartóság f. évi október hó 18-án 25366. sz. a. kelt értesítése szerint a magyarországi hasított körmű állatoknak Tyrolon és Vorarlbergben keresztül vasuton való átvitele meg van engedve, ezen állatoknak azonban a nevezett tartományba való bevitele egyelőre még továbbra is tilos marad.

Arad, 1894. november 6.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,10	4,00	1,37
Csaba	2,23	5,55	4,35
Kétegyháza	2,54	6,13	5,08
Lőkősháza	3,12	—	5,26
Kurtics	3,28	6,37	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,55	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	11,46	—	10,02
Kurtics	11,58	8,38	10,16
Lőkősháza	12,14	—	10,35
Kétegyháza	12,37	9,03	11,—
Csaba	1,28	9,25	11,45
Szolnok	4,31	11,22	3,00
BUDAPEST érkezik	7,35	1,20	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Gyórok	3,15	7,07	5,03	—
Paulis	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	—	7,58	5,56	—
Berzova	—	8,14	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,00	8,51
Piski	—	11,04	9,38	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,25	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,54	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul	3,36	3,19	1,35
Gyulafehérvár	3,59	4,04	2,14
Piski	5,05	6,05	3,59
Soborsin	6,33	8,21	4,00
Tótvár	—	8,40	4,21
Berzova	—	9,09	4,50
Konop	—	9,25	5,09
Radna-Lippa	7,29	9,58	5,47
Paulis	—	10,11	6,02
Gyórok	—	10,25	6,18
Glogovác	—	10,48	6,47
ARAD érkezik	8,10	11,00	7,00

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul	5,18	3,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtics	5,44	4,45
Lőkősháza	6,00	5,13
Kétegyháza	6,18	6,13
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lőkősháza	8,14	7,58
Kurtics	8,38	8,15
Sofronya	8,58	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	6,31	11,59	5,21
Németságh	6,49	12,24	5,47
Vinga	7,08	12,52	6,14
Orczifalva	7,20	1,09	6,34
Merozifalva	7,31	1,25	6,52
Szt.-András	7,43	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,10	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	éjjel
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	9,04	1,59	9,43
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	8,00	6,40
Simánd	8,31	7,11
Kisjennő-Erdőhegy	9,20	7,55
Székudvar	9,36	8,11
Siklió	9,51	7,26
Ottlaka	10,5	8,40
Elek	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,33	9,12

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,17	8,03
Elek	5,30	3,23
Ottlaka	5,40	3,36
Siklió	5,51	3,50
Székudvar	6,03	4,06
Kisjennő-Erdőhegy	6,24	4,39
Simánd	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,14	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	7,17	8,42
Nesze	7,25	8,52
Kovácskőháza	7,42	9,10
Bánhegyes	8,04	9,33
M.-Bodzás	8,25	9,55
Bánkut	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8,55	10,30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,18
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovácskőháza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,35
Kamarás-major	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	5,24	9,23	4,49
Pécska	5,43	9,36	5,13
Battonya	6,12	10,01	5,47
Tompa	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,21
Nagylak	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	8,01	11,35	8,09
Makó	8,26	11,56	8,51
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik	9,33	1,00	10,10

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,20	6,00	4,20
Kis-Zombor	3,12	6,45	5,16
Makó	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	3,55	7,23	6,02
Nagylak	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	5,08	8,27	7,10
Tompa	5,32	8,40	7,35
Battonya	5,45	9,01	7,48
Pécska	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik	6,45	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	6,56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	7,24	6,07	2,00
Világos	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	7,53	6,36	2,52
Pankota	8,04	6,47	3,26
Apatelek	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	9,38	8,20	6,53
Almás-Alesill	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik	10,20	9,02	8,00

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul	4,20	8,10	4,25
Almás-Alesill	4,37	8,27	4,52
Borossebes-Buttyin	5,05	8,56	5,59
Bokszeg-Beél	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	5,56	4,47	7,40
Apatelek	6,06	4,57	8,09
Pankota	6,42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	6,48	5,38	9,32
Világos	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Anna	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	7,39	6,29	11,10
Ötvenes	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik	8,00	6,50	11,43

Borosjenő—Csermő.

	délut.	este
Borosjenő indul	8,55	7,35
Csermő érkezik	9,55	8,35

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,35
Borosjenő érkezik	5,50	4,35

12386/1894.

3-3

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—o2

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, amelyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, amelyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

20744/1894.

3-3

Hirdetmény.

A nagymélt. földművelésügyi m. kir. miniszter ur 59434/94. sz. a kibocsátott rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy Franciaországban a szőlőknek egy újabb veszedelmes betegsége, a gommose bacillaira lépett fel, minélfogva szőlővesszőket sem Franciaországból, a külföldről általában, sem pedig Horvát-Szlavonországból behozatni a nagymélt. földművelésügyi miniszter ur engedélye nélkül nem lehet, mert ha a magas engedély nélkül hozatnék be a szőlő vessző, nem csak a vessző fog megsemmisíteni, de azon felül a megrendelő, továbbító és szállító is meg fog büntettetni,

Arad, 1894. október 10.

A városi tanács.

M. k. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczenben.

30563/1894. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán 1895. évi márczius 31-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetetik.

Az 50 kros bélyeggel és »Ajánlat a m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán levő vendéglői üzlet bérletére« felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1895. évi január hó 2-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térti vevényen nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz o. é. frt készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Hungária-kávéház épület II. em. 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőktől felfitéleztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon választhasson.

Debreczen, 1894. október hó 1-én.

Az üzletvezetőség.**Hirdetmény.**

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369/84. II. sz. alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757/403 894. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asphal burkolattal ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járó folyó évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vízfelfogó árok vagy folyóka felé 5 cm-nyi eséssel bírjon,

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vízvezető árkok telke és háza utca-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsi bejáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbírsággal büntettetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.

21877/1894.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894., 1895. és 1896. évekre megállapított dohánybeváltási árakat és az osztályozási szabályokat tartalmazó részletes hirdetmény a városház kapuján kifüggesztve bármikor megtekinthető.

Arad, 1894. október 27.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

25374. II. 1894.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Kecskemét állomásán a meglévő áruraktár meghosszabbítandó. Ezen építési munkálat biztosítása céljából ezennel nyilvános versenyárgyalás hirdetetik.

E végből felhivatnak a pályázók, hogy ezen építésre vonatkozó s alant felsorolt feltételek szerint felszerelt szabályszerű bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlataikat legkésőbb f. évi november hó 15-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség titkárságánál benyujtsák, vagy posta útján oda beküldjék.

Később érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Óvadék fejében 400 frt készpénzben, vagy a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizenégy napnál nem régebb utolsó árfolyam szerint a fenti összegnek megfelelő értékű és állami letétekre alkalmas értékpapirokban az alulírt üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, vagyis f. évi november hó 14-én déli 12 óráig letétbe helyezendő.

A lepecsételt ajánlatok borítékai »Ajánlat a kecskeméti áruraktár meghosszabbítására« felirattal látandók el.

A letétjegyek az ajánlathoz nem csatolandók.

A végrehajtandó munkára vonatkozó tervek és pályázati feltételek f. évi november 5-től kezdve a szegedi üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában s a kecskeméti osztály-mérnökségnél naponta délelőtt 8 órától délután 2 óráig betekintheők.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége.

»Aradi Nyomdarészvénytársaság« könyvnyomdája.

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

48529. I. a. sz.

Pályázati hirdetmény
gázgörek szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 1895. évben felemerülő szükségletének fedezésére 90 drb felső és 90 drb alsó öntött vas gázgörek szállításra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályától (I. d) Budapest külső ke-repesi-ut 2-ik házcsoportjában, földszint kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, bepecsételve s a borítékban »ajánlat a 48529/94. számhoz« felirattal megjelölve legkésőbb 1894. évi november 20-án déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához betérjesztendő.

Kelt Budapesten, 1894.

A magyar kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége.

20392/894

3-3

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy mindazok kik halottaikat az aradvárosi 2681. sz. tjkvben 6354. h. r. szám alatt felvett Gábor-dűlőben fekvő külhatárbeli temetőben (melynek használata 1886. évi január 1-től kezdve beszüntetett) temettek el, a mennyiben halottaik hulláit más temetőbe akarják átszállítani, azt 1896. január 1-ig eszközöltessék, mert azontul a temető területet annak telekkönyvi tulajdonosa mezei gazdasági célokra korlátlanul használhatja, és az ott eltemetett hullák kiásatását, amennyiben az nem hatósági rendeleten alapulna, megtagadhatja.

Arad, 1894. október 6-án.

A városi tanács.**Nem bankok közlönye!**

Teljesen független! Pártatlan!

Magyar Tőzsdei Közlöny

Budapest, Váci-utca 18.

1895. január 1-én a kiadó bel és külföldön elismert pénzügyi-szakirói pályájának

XVI. évfolyamát

kezdi meg. — Információ befektetési és üzérkedési értékekről, megbeszélések az összes értékpapírpiaconról, elismert, megbízható, teljesen önálló, eredeti módon, különösen a

MAGYARORSZÁGI és AUSZTRIAI

általánosan kedvelt, elterjedt ozimletekről.

A többi között kellő világításba helyezi az irányadó budapesti tőzsde ismeretlen jelentőségét és különösen ma minden értékpapír tulajdonosra nézve pénzügyi tanácsadó,

megvesztegethetetlen és nélkülözhetetlen közlöny,

melynek olvasása

sok ezerszeres hasznot hajt.

Egész évre csak 1 forint o. é.!! Mutatványszám »Ünnepi ajándék« (tartalomdus könyvecske) és információ ingyen.

A »Magyar Tőzsdei Közlöny« bankosztálya Budapesten (váci-utca 18. feljártat régi posta-utca) ujon belépő üzletfeleinek rendkívüli előnyöket nyujt.